
Hva er en legeerklæring?

MEDISINSK ETIKK

TROND MARKESTAD

Email: trond.markestad@helse-bergen.no

Rådet for legeetikk

Den norske legeforening

Postboks 1152 Sentrum

0107 Oslo

Rådet for legeetikk mottar ofte klager på leger for brudd på etiske regler for leger med hensyn til utforming av legeerklæringer. I behandlingen av slike saker hevder legen av og til at en uttalelse ikke var ment som en legeerklæring. Rådet mener imidlertid at definisjonen på en legeerklæring må tolkes vidt.

Under behandling av en yrkesskade sendte NAV en konkret forespørsel om trygdesøkers ryggproblemer til fastlegen. Legen sendte da et kort brev til NAV der han bl.a. skrev: «Han har tidligere kun søkt lege for en episode med svært kortvarige ryggplager i 1996. Det ble raskt behandlet av kiropraktor». Senere ble dette også en sak for et forsikringsselskap, som innhentet både NAVs utredning og journalen fra fastlegen. Fastlegens journal viste da at vedkommende hadde hatt gjentatte legebesøk for ryggplager over mange år.

Innklagede lege mente i sitt tilsvaret til Rådet for legeetikk at forespørselen fra NAV var egnet til misforståelse og at hans uttalelse gjaldt for den perioden han mente NAV ønsket opplysninger om. Han mente dessuten at uttalelsen ikke var en legeerklæring.

Rådets uttalelse

Rådet konstaterer at henvendelser fra NAV, forsikringsselskapene og andre instanser om innhenting av opplysninger kan ha mange former, uten at det eksplisitt fremgår at det man ønsker er en legeattest, legeerklæring eller annen dokumentasjon, for eksempel

i form av journalutskrift. De aller fleste ønsker om dokumentasjon fanges opp av definisjonene som er inntatt i forskrift om krav til helsepersonells attester, erklæringer og lignende, § 2, 2. ledd.

Rådet for legeetikk skal imidlertid vurdere klager på attestutforming etter prinsippene i etiske regler for leger, kap. IV. Kapittel IV, § 1 beskriver hva som forstås med begrepet «legeerklæring»: «En legeerklæring er en uttalelse fra en lege angående en persons helsetilstand. Legeerklæringer omfatter f.eks. utfylte skjemaer til trygdemyndighetene, attester til forskjellige formål og sakkyndighetserklæringer.»

Etter Rådet for legeetikks oppfatning må ordlyden gis en vid fortolkning. Oppregningen er ikke ment å være uttømmende og fremstår som eksempler. I så måte skiller bestemmelsen i etiske regler for leger seg ikke vesentlig fra bestemmelsen i forskriften.

I denne saken mener Rådet for legeetikk at legens uttalelse er en legeerklæring i den betydning som fremgår av etiske regler for leger. Det er ikke på noen måte avgjørende om begrepet legeerklæring, attest eller liknende er anvendt i brev eller annen oversendelse.

Rådet er enig i at henvendelsen fra NAV kunne ha vært tydeligere på hvilken periode de ønsket opplysninger om. Legen burde likevel ha forstått at alle opplysningene om ryggplagene var relevante for NAVs vurdering. Det vises til etiske regler for leger, kap. IV, § 4 som bl.a. sier: «En legeerklæring skal gi tilstrekkelig informasjon til å fylle sin hensikt (...)» og «Relevante opplysninger må ikke forties eller fordreies». Samtidig er det viktig å merke seg en begrensning i bestemmelsene: «Erklæringen skal ikke inneholde informasjon som går utover formålet.» Rådet kritiserer legen for brudd på etiske regler for leger, kap. IV, § 4.

Oppgitte interessekonflikter:

Ingen

Publisert: 11. februar 2010. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.09.1357

Manuskriptet ble mottatt 9.11. 2009 og godkjent 10.12. 2009. Medisinsk redaktør Petter Gjersvik.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. juli 2026.